

Köy kanunu

No.
442

Birinci fasıl

BİRİNCİ MADDE — Nüfusu iki binden aşağı yurtlara (Köy) ve nüfusu iki bin ile yirmi bin arasında olanlara kasaba ve yirmi binden çok nüfusu olanlara (Şehir) denir. Nüfusu iki binden aşağı olsa dahi belediye teşkilâtı mevcut olan nahiye, kaza ve vilâyet merkezleri kasaba itibar olunur, ve belediye kanununa tabidir.

İKİNCİ MADDE — Cami, mektep, otlak, yaylak, baltalık gibi orta malları bulunan ve toplu veya dağınık evlerde oturan insanlar bağ ve bağçe ve tarlalarıyla birlikte bir köy teşkil ederler.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükmü başlar başlamaz her köyün sınırı ihtiyar meclisi tarafından bir kâğıda yazılır. sınır için komşu köyler ile aralarında uzlaşamadıkları yerler varsa bu da gösterilir ve yazılan sınır kâğıdı ihtiyar meclisince mühürlenerek nahiye müdürüne gönderilir. Nahiye müdürü de bu sınır kâğıdını kaza veya vilâyete gönderir oralarda idare meclisince sınır kâğıdı tetkik ve tasdik olunduktan sonra tasdikli bir örneği tekrar köy ihtiyar meclisine vermek üzere nahiye müdürüne yollandığı gibi asıl sınır kâğıdı da tasdikli olarak tapu dairesine verilir. İki köy arasında uzlaşılamiyan sınırlar için idare meclisince tahkikat ve tetkikat yaparak sınırı beşinci maddeye göre çizip her iki köye de tasdikli birer örneğini gönderir ve bu katidir. Kazadaki bütün köylerin tasdikli sınır kâğıtları tapuca bir deftere yazılıp defterin altı idare meclisine tasdik ettirilir. Ayrıca bu tasdikli defterin bir sureti de tapuca çıkarılıp idare meclisinde saklamak üzere verilir. Köy sınırlarına ait işlerde Devlet daireleri ve mahkemelere bu tasdikli defterler esastır.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bir köyün sınırı aşağıda tarif edildiği şekilde çizilir

1. Eskidenberi bir köyün sayılan bütün tarla, bağ, bağçe, çayır, zeytinlik, namutluk, baltalık ve otlaklar sınır içinde kalmalı.

2. Dağlık ve ormanlık havalide ötede beride dağınık olan evler, tarlalar, mezarlar parça parça en yakın köye bağlı sayılmakla beraber bunlar sınır haricinde bırakılmalı yalnız her birinin adı sınır kâğıdının altında yazılmalı.

3. Sınır mümkün olduğu kadar kolay anlaşılacak surette dereler, tepeler, yollar veya diğer değişmeyen işaretli yerlerden geçmeli ve bu dere, tepe ve yolları veya işaretli yerlerin köylüce adları ne ise behemehal sınırdaki sırasıyla yazılmalı.

4. Eğer bir köyün sınırını derelerden, tepelerden, yollardan veya diğer değişmeyen işaretli yerlerden geçirmek kabül olmazsa o halde sınır mümkün olduğu kadar düz yapılmalı ve büyük taşlar dikilerek sınır gösterilmeli.

5. Bir köy ahâlisinden bazı kimselerin başka bir köy arazisi içinde kalan taşınmaz ömür tarla, bağ, bağçe gibi yerleri sahibinin bulunduğu köyün sınırında değil başka köyün sınırında gösterilmeli.

6. Bir köyün sınırı mutlaka diğer köyün sınırıyla birleşmek lâzım gelmez fakat köyün sınırları arasında eskidenberi hic bir köyün malı sayılmıyan boş arazi, dağlar, ormanlar, yaylaklar varsa bunlar yine sınırın dışında bırakılmalı.

7. Bir köyün malı olan yaylaların o köy ihtiyar meclisi tarafından tayin

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Köylünün mecburi işleri şunlardır:

1. Sıtma, sivrisinek tarafından aşandığı ve sivrisinek de su birikintilerinde barındığı ve ürediği için her şeyden evvel köy sınırı dahilindeki su birikintilerini kurutmak;

2. Köye kapalı yoldan içilecek su getirmek ve çeşme yapmak, köyün içtiği su kapalı geliyorsa yolunda delik deşik bırakmamak ve mezarlıktan veya süprüntülük ve gübrelikten geçiyorsa yolunu değiştirmek;

3. Köylerdeki kuyu ağızlarına bir arşın yüksekliğinde bilezik ve etrafını iki metre eninde harçlı döşeme ile çevirmek;

4. Evlerde odalarla ahırları bir duvarla birbirinden ayırmak;

5. Köyün her evinde üstü kapalı veya kuyulu veya lâğımlı bir helâ yapmak ve köyün münasip bir yerinde de her kes için kuyusu kapalı veya lâğımlı bir (helâ) yapmak;

6. Evlerden dökülecek pis suların kuyu, çeşme, pınar sularına karışmıyarak ayrıca akıp gitmesi için üstü kapalı akıntı yapmak;

7. Köyde evlerin etrafını ve köyün sokaklarını temiz tutmak, her ev kendi önünü süpürmek;

8. Çeşme, kuyu ve pınar başlarında gübre, süprüntü bulundurmayıp daima temiz tutmak ve fazla sular etrafına yayılarak bataklık yapmaması için akıntı yapmak;

9. Köyün süprüntü ve gübreligini köyden uzakça yol üstü olmıyan sapa ve rüzgâr altı yerlerde yapmak ve herkese o gübrelikten ayrı yerler gösterilmek;

10. Her köyün bir başından öbür başına kadar çaprastlama iki yol yapmak (bu yollar köy meydanından geçecektir);

11. Köyün büyüklüğüne göre orta yerinde ve mümkün olamazsa kenarında bir meydan açmak;

12. Köy meydanının bir tarafında ihtiyar meclisinin toplanıp köyün işlerini görüşmeleri için bir köy odası yapmak;

13. Köy, yol üzerinde uğrak ve konuk ise köy odası yanında ocaklı ve ahırlı bir konuk odası yapmak;

14. Köyde bir mescit yapmak (yeniden yapılacak ise köy meydanının bir tarafına yapılacaktır);

15. Köyde maarif idarelerinin vereceği örneğe göre bir mektep yapmak (yeniden yapılacak ise köyün en havadar bir tarafına yapılacak ve mektebin herhalde bir bahçesi bulunacaktır);

16. Köy yollarının ve meydanının etrafına ve köyün içinde ve etrafındaki su kenarlarına ve mezarlıklara ve mezarlık ile köy arasına ağaç dikmek (köylü her sene adam başına en az bir ağaç dikecek ve bu ağaç tamamen tutup yeşilleninceye kadar ağaca bakacak ve yeni dikilmişlere hayvanların sürünerek ve kemirerek zarar vermesinin önünü almak için etrafına çalı, çırpı sarıp muhkemce bağlayacaktır);

17. Köy korusunu muhafaza etmek;

18. Köyden Hükûmet merkezine veya komşu köylere giden yolların kendi sınırı içindeki kısmını yapmak ve onarmak ve yollar üzerindeki küçük hendek ve derelerin üstlerine köprü yapmak ve yol üzerinden gelip gitmeğe zorluk verecek şeyleri kırmak, kaldırmak (bir yol üzerindeki işlerin köyden köy sınırının bittiği yere kadar olanı o köyündür);

19. Köy halkından askerde bulunanların ve bakacağı olmıyan öksüzlerin tarlalarını, bağ ve bahçelerini (imece) yoliyle sürüp ekmek, harmanlarını kaldırmak;

sınırı çizilmekle beraber bu sınır kâğıdı asıl köyün sınır kâğıdıyla birleştirilmeli.

BEŞİNCİ MADDE — İki köy arasında nizalı sınırların çizilmesi için Hükûmetin emriyle iki köy heyeti ihtiyariyesi bir araya toplanarak işin kendi aralarında düzeltilmesi için çalışılır. Yine uzlaşamadıkları halde idare meclisi tetkikat ve tahkikat yaparak altı ay içinde doğrudan doğruya sınırı çizer ve bu katî olur. Beş sene müddetle değiştirilemez.

Bir köy sınırı; bu kanun mucibince çizildikten beş sene sonra hâsıl olacak lüzum ve ihtiyaç üzerine ihtiyar meclisi sınırın büyütülüp küçültülmesi için müracaatte bulunabilir. Şayet bu sınırın büyütülmesi veya küçültülmesi başka bir köye dokunmuyorsa vilâyet veya kaza idare meclisleri kararıyla sınır tasih olunur ve tasdikli deftere yazılır.

Sınırın büyütülmesi veya küçültülmesi başka bir köye dokunuyorsa bu maddenin birinci fıkrasına göre mesele halledilir.

ALTINCI MADDE — Bir kaç köy arasında müşterek olan sıvat, sulak, pınar, mera, baltalık, yaylak gibi yerler eğer bir köy sınırı içinde kalırsa o köyün malı olmakla beraber diğer köyler de eskisi gibi istifade ederler.

Bu gibi müşterek yerler hiç bir köy sınırı içinde kalmıyorsa buralardan istifade eden köylerin müştereken malı olup her köyün sınır kâğıdında bu hakları yazılır ve müştereken koruyup eskisi gibi istifade ederler.

YEDİNCİ MADDE — Köy bir yerden bir yere götürülebilen veya götürülemiyen mallara sahip olan ve işbu kanun ile kendisine verilen işleri yapan başlı başına bir varlıktır. Buna (Şahsı mânevi) denir.

SEKİZİNCİ MADDE — Köyün orta malı kanun karşısında Devlet malı gibi korunur. Bu türlü mallara el uzatanlar Devlet malına el uzatanlar gibi ceza görürler.

DOKUZUNCU MADDE — İşbu kanun ile köye verilen işleri görmek (Köy muhtarının) ve (İhtiyar meclisinin) vazifesidir.

ONUNCU MADDE — Muhtar, köyün başıdır. İşbu kanuna göre köy işlerinde söz söylemek, emir vermek ve emrini yaptırmak muhtarın hakkıdır.

Muhtar, Devletin memurudur. Devlet işlerinde vazifesini (36) ncı maddeye göre yapar.

ON BİRİNCİ MADDE — Köy muhtarının ve yapacağı işde köy muhtarıyla birlik olanların köy işlerinde fenalıkları anlaşılırsa Devlet memuru gibi muhakeme edilirler ve ceza görürler.

İkinci fasıl

Köy işleri

ON İKİNCİ MADDE — Köye ait işler ikiye ayrılır:

1. Mecburi olan işler;
2. Köylünün isteğine bağlı olan işler.

Köylü mecburi olan işleri görmezse ceza görür. İsteğe bağlı olan işlerde ceza yoktur. Ancak köylünün isteğine bağlı bu gibi işlerde köy derneğinin yarısından çoğu hükmederler ve vilâyete bağlı olan yerlerde vali ve kazaya bağlı olan köylerde kaymakamın rızasını alırlar ise o iş bütün köylü için mecburi olur ve yapmayan ceza görür.

20. Köy namına nalbant, bakkal, arabacı dükkânları yaptırmak;
21. Köye ortaklama korucu, sığırtmaç, danacı ve çoban tutmak;
22. Köyde insanlarda salgın ve bulaşık bir hastalık çıkarsa veya frengili adam görülürse o gün bir adam yolluyarak Hükümete haber vermek, (Bu haber üzerine kazadan memur gelinceye kadar hastanın yanına bakacaklardan başkalarını sokmamak lâzımdır).
23. Köy hayvanlarında salgın ve bulaşık bir hastalık görülürse o gün bir adam yolluyarak Hükümete haber vermek bu haber üzerine kazadan memur gelinceye kadar hasta olan hayvanı diğerlerinden ayırmak ve hasta hayvan ile beraber bulunmuş olan hayvanları köyün hasta olmayan hayvanları ile karıştırmamak;
24. Köyde su basması olursa birleşerek selin yolunu değiştirmek;
25. Ekine, mahsule, yemişli, yemişsiz ağaçlara, bağlara, bahçelere zarar veren kuşları, böcekleri, tırtılları öldürmek (Bunun için hangi türlü kuşların ve böceklerin hangi zamanlarda ve nasıl öldürülmesi lâzımgeldiği Hükümetten sorulacak ve nasıl öğretilirse öyle yapılacaktır);
26. Köy halkının ekilmiş ve dikilmiş mahsullerini ağaçlarını her türlü zarar ve ziyandan muhafaza etmek;
27. Mecbur olmadıkça yol üzerine halkın kolaylıkla gelip geçmesine dokunacak şeyler koymamak;
28. Birdenbire yıkılarak altında adam ve hayvanat kalacak derecede çürümüş veya eğilmiş duvar veya damları bir sakatlık çıkarmaması için yıktırmak veya tamir ettirmek;
29. Köy ortasında halkın kalabalık zamanında at koşturmamak;
30. Muhafazasına mecbur oldukları yırtıcı ve azgın hayvanları başı boş salıvermemek;
31. Devlet parasını kıymetinden aşağı aldırtmamak;
32. Bir adamın suda veya başka suretle başına bir felâket gelince onu kurtarmak elinde iken yardım etmek;
33. Köyde çürümüş ve kokmuş meyva ve sair sıhhate muzır şeyler köyden dışarıya götürülür ve gömülür;
34. Bir hayvana götüremeyecek kadaar yük yüklettirmemek;
35. Yaylımlara başlı başına hayvan salmamak ve ortaklama çayırıları biçmemek;
36. Bir yeri kazarak başkalarının hayvan ve davarlarının düşüp ölmesine ve sakatlanmasına sebep olmasına meydan vermemek;
37. İhtiyar meclisleri tarafından şahitlik için çağırılınca her halde gelmek ve eğer gelmeyecek kadar mazereti varsa bildirmek.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Yapılması köylünün isteğine bağlı olan şeyler şunlardır:

1. Köyün evlerinde ahırları odalardan ayrı bir yere yapmak;
2. Ev, ahır, helâ duvarlarının iç ve dışları senede bir defa badanalanmak;
3. Her köyün bir başından öbür başına kadar olan yolları taş kaldırım ile döşemek;
4. Köy mezarlığının köyden ve caddeden uzak bir yerde, suların geldiği tarafta değil, akıp gittiği tarafta olmasına çalışmak ve etrafını duvarla çevirerek içerisine hayvan girmesinin önünü olmak ve mezarlığa gübre, süprüntü dökmek, herkes mezarlarına iyi bakmak;
5. Köyde bir çamaşırılık yapmak;
6. Köyde bir hamam yapmak;

7. Pazar ve çarşı yerleri yapmak;
8. Köyün sınırı içinde münasip yerlerde ve tepelerde orman yetiştirmek;
9. Köyü, kasaba ve komşu köylere bitiştiren yolların iki kenarına ağaç dikmek ve köy sınırı içindeki yabancı ağaçları aş lamak;
10. Köyde ekilip biçilen ve toplanan mahsulâtın ve yapılan eşyanın değeriyle satılabilmesi için köy namına alıcı adam aramak;
11. Köy tarla ve bahçelerini sulamak için bütün köy ortaklama ark yapmak;
12. Köye ortaklama her türlü ziraat, pulluk, orak, harman makineleri almak;
13. Köyde peynir ve yağ yapmak için makine almak;
14. Köye ortaklama değirmen yapmak veya getirtmek;
15. Köylülerin giydiği esvapları köyde dokutmağa çalışmak;
16. Köylüden berber yetiştirmek;
17. Köylüden ayakkabıcı yetiştirmek;
18. Köylüden nalbant, demirei, arabacı, kalaycı yetiştirmek;
19. Ekinden çok gelir almak için yapma gübre getirtmek;
20. Köylünün bilgisini arttıracak kitap getirtmek;
21. Yemeklik ve para ile köy fukarasına ve öksüzlere yardım etmek, kimsesiz çocukları sinnet ettirmek ve kızları evlendirmek için yardım etmek ve fukara cenazelerinin kefen ve sairesinin tedarikine çalışmak;
22. Kazaen yanan veya yıkılan fukara evlerini bütün köy yardımı ile yapmak;
23. Bütün köy için bankadan para kaldırmak ve tarla, bahçe, çift ve tohum almak isteyenlere vermek ve bu paranın her sene borçlarını tophyarak bankaya yatırmak;
24. Köyde güreş, nişan talimleri gibi köy oyunları yaptırmak;
25. Kağnıları dört veya iki tekerlekli arabaya çevirmek ve köy parasıyla araba yapacak ve onaracak bir tezgâh açtırıp köy namına idare etmek;
26. Her köyde köy sandığından bir ambar yaptırıp bunun bir bölmesine harman zamanında herkesten köy namına mahsullerine göre birer miktar zahire ödünç alınarak konulmak ve bu zahireyi muhtaç köylülere yine köy namına yemeklik veya tohumluk olarak ödünç vermek ve her sene ambarda artan zahireyi yeni mahsul ile değiştirmek;
27. Her sene köy namına bir veya daha ziyade tarla ektirerek mahsulünü imece yoluyla biçip elde ettikten ve gelecek sene için tohumu ayırdıktan sonra artanını satarak parasını köy sandığına yatırmak;
28. Köy namına iyi einsten boğa, aygır, teke, koç satın almak;
29. Köy korusu olmıyan yerlerde kuru yetiştirmek;
30. Köyde sağlık işlerine bakmak üzere bir sağlık korucusu bulundurmak, yok ise vilâyet veya kaza merkezinde açılacak sağlık derslerine adam göndererek yetiştirmek suretiyle köyde istihdam etmek;
31. Hükümet tarafından sağlık işlerinde kullanılmak üzere verilecek ilâçları korumak;

Üçüncü fasıl

Imece ve köy parası

ON BEŞİNCİ MADDE — Köy işlerinin bir çoğu bütün köylü birleşerek imece ile yapılır.

ON ALTINCI MADDE — Köy sınırı içinde yapılacak işler için para toplanması lâzımgelirse işbu kanunun buyruğu üzere ihtiyar meclisinin hükmü ile köye (salma) salınır. Toplanan paraya (köy parası) denir.

ON YEDİNCİ MADDE — Köy parası şunlardır :

1. İhtiyar meclisi tarafından köylüye salınacak para;
2. İşbu kanuna göre alınacak ceza paraları;
3. Köy namına yazılı emlâk ve arazi geliri;
4. Yoluyla vakfedilen arazi ve emlâk geliri;
5. Avarız gelirleri (Ağaç, arazi, emlâk, para);
6. Hediye ve bağışlanmış paralar ve mallar (İanat ve teberriat);
7. Köy namına ekilen tarla geliri;
8. Köy tezgâh ve ambar ve dükkânları geliri;
9. Mühürlenecek ilmühaberlerden alınacak para, (Bu para ihtiyar meclisince yapıp kaymakam veya vali tarafından tasdik olunan cetvele göre alınır);
10. Köy sınırı içindeki taş, kireç, tuğla, kiremit, çorak, kil gibi ocaklardan alınacak para, (Nisif kutru elliden yüz metreye kadar olanlardan);
11. Çay ve nehirler üzerindeki kayık ve sallardan alınacak para, (Senenin altı ayı işliyenlere mahsustur. Bundan fazla işliyenler vilâyet idarelerininindir);
12. Köy sınırı içindeki otlaklardan ve meralardan fazlasının kira paraları;
13. Köyde satılmak için kesilen hayvanlardan alınacak para (Zebhiye resmi);
14. Köy sınırı içinde satılan hayvanlardan alınacak ihtisap resmi;
15. Köy sınırı içindeki sahipsiz ağaçların ve yemişlerin geliri;
16. Köy sınırı içindeki kaphçalar; maden suları; (Şimdiye kadar belediye, idarei hususiye, maliye, evkaf ve eşhas tara-fından yoluyla elde edilenler hariç);
17. Geliri yetişmeyen köylerde muhtar, imam, kâtip, korucu, sığırtmaç, danacı gibi köy adamlarının aylıkları veya senelikleri için salınacak para veya mahsuller;

ON SEKİZİNCİ MADDE — Köy namına harcanacak olan para iki türlüdür: Biri köylünün isteğine bağlı olmyan, diğeri köylünün isteğine bağlı olandır.

ON DOKUZUNCU MADDE — Köylünün isteğine bağlı olmayarak harcanacak para şunlardır:

1. Köy muhtarının köy derneğince kesilen aylık veya seneliği;
2. (Varsa) kâtip aylığı;
3. Köy namına yazılı veya vakıf emlâk ve arazinin vergi ve başka masrafı;
4. Köyün mecburi işlerine lâzım olacak paralar;
5. İhtiyar meclisinin hükmü ile isteğe bağlı iken mecburi yapılan işlere lâzım olacak paralar;
6. Köy işine bakacak adamların aylığı.

Dördüncü fasıl

Köy muhtarının ve ihtiyar meclisi âzalarının seçilme yolu

YIRMİNCİ MADDE — Her köyde bir köy derneği, bir köy muhtarı, bir de ihtiyar meclisi vardır. Köyde yirmi dördüncü maddeye göre köy muhtarını ve ihtiyar meclisi âzalarını seçmeğe hakkı olan köylülerin toplanmasına köy derneği denir.

Köy muhtarı ve ihtiyar meclisi âzaları doğrudan doğruya köy derneği tarafından ve köylü arasından seçilir. Köy muhtarı ihtiyar Meclisinin başıdır.

YİRİMİ BİRİNCİ MADDE — Köy muhtarı ve ihtiyar meclisi âzalarının seçilmesi her iki senede bir kere yapılır. Seçilmek mutlaka şubat ayı içinde olur ve mart ayında yeni seçilen köy muhtarı ve ihtiyar meclisi âzası (29) neu maddeye

göre işlerine başlarlar. Günü biten köy muhtarı ve ihtiyar meclisi âzaları yeniden seçilebilirler.

YIRMİ İKİNCİ MADDE — İhtiyar meclisine nüfusu bin kişiden aşağı olan köylerde ve sekiz binden iki bine kadar olan köylerde on iki kişi (İhtiyar meclisi âzaları) seçilir. Bunlardan en çok sayı kazananları ihtiyar meclisine âza ve geri kalan öbür yarısı da yedek âza olur. Âzalıktan biri açıldıkta yedek âzalardan en çok sayı kazanmış olan anın yerine geçirilir.

YIRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Köyün imamı ile muallimi veya başmuallimi ihtiyar meclisinin her zaman âzasıdır.

YIRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Köy muhtarı ve ihtiyar Meclisi âzası seçecek olanlarda şu şartlar bulunmalıdır :

1. Türkiye Cumhuriyeti tebaasından olmak;
2. Köy halkından olmak veyahut altı aydan beri köyde yerleşmiş olmak ve köyün nüfus kütüğünde yazılı bulunmak;
3. On sekiz yaşını bitirmiş olmak;
4. Cinayetle mahkûm olmamak;
5. Delilik, bunaklık, sefihlik gibi birhal sebebiyle hâkim tarafından üzerine vasi konulmuş olmamak.

YIRMİ BEŞİNCİ MADDE — Köy muhtarlığına ve ihtiyar meclisi âzalığine seçilmek için yukarıdakilerden başka şu şartlarda bulunmalıdır :

1. Yüz kızartacak cünha ile cezalandırılmış olmamak;
2. Hükûmet ve vilâyet ve köyün ve imtiyazlı şirketlerin aylıklı memuru olmamak;
3. Köy işlerinin ve âşarının mültezim veya müteahhidi ve bunların ortağı olmamak;
4. Mebusluk ve vilâyet Meclisi unumisi ve vilâyet kaza idare Meclisi ve nahiye heyeti âzalıklarında bulunmamak.

YIRMİ ALTINCI MADDE — İhtiyar meclisi ikinci senenin şubat ayı içinde aralarında kararlaştıracakları bir günde yeni yapılacak seçilme için (24) ncü maddeye göre seçecek olan köylüyü, yani köy derneğini toplar.

YİMİ YEDİNCİ MADDE — Köy muhtarının ve ihtiyar meclisi âzalarının günleri bittiği zaman (29) ncü maddeye göre yeniden lâzımgelen seçilmeyi vaktü zamanında yapmak muhtarın vazifesidir. Muhtar bu vazifesini yapmadığı ve seçilmenin geri kalmasına sebep olduğu halde kendisinden beş liradan yirmi beş liraya kadar ceza parası alınır. İşbu ceza kaza idare meclisince karar altına alınır. İdare meclisinin kararına söz yoktur.

YIRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Köy derneği birinci olarak köy muhtarını ve ondan sonra ihtiyar meclisi âzalarını seçer.

YIRMİ DOKUZUNCU MADDE — Seçilmek yapıлып bittikten sonra bunu bitmek üzere olan muhtar ve ihtiyar meclisi âzasını yeniden seçilenlerin adlarını ve her birinin ne kadar sayı kazandığını ve yedek âza adlarıyla bunların her birinin kazandıkları sayıları bir mazbata ile Hükûmete bildirir ve martın birinci günü yeni muhtar ve ihtiyar meclisi işe başlar.

OTUZUNCU MADDE — Baba, oğul, güveği ve kardaşların ihtiyar meclisinde âza olarak bir arada bulunmaları yasaktır. Bunların seçilmiş olduğu görülürse içle-

rinden en çok sayı kazanmış olan âzalıktaki bırakılır. Sayıları beraber olursa bunlardan yaşca büyük olan alınır.

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Köy derneğinde seçim sırasında işi bozacak veya geri bırakacak olanlardan ve fenalık yapanlardan ilkinde yüz kuruştan beş yüz kuruşa kadar ceza parası alınır.

İkincide ceza parası iki kat alınır. Köy derneğinde aralarında anlaşamazlarsa ertesi günü yine dernek olacak ve bu dernekte sözü keseceklerdir. İkinci dernekte de söz kesilemezse muhtarın vereceği haberle köyün bağlı olduğu Hükûmet reisi veya memur edeceği kimse üç gün içinde köye gelir ve onun gözü önünde seçim yapılır.

OTUZ İKİNCİ MADDE — Köylülerin malı olmaksızın çiftlik olarak bir mal sahibine ait köylerde muhtarın ve ihtiyar meclisi âzasının halk tarafından serbestçe secilmesine kaymakam ve nahive müdürü vakıdan bakmağa memurdur. Böyle köylerde köy muhtarını ve ihtiyar meclisi âzasını seçerken çiftlik sahibinin karışması sebebiyle halkın ezildiği görülürse kaymakamın teklifi üzerine köy muhtarını vilâvetin valisi secer ve köye bildirir. Bu volda secilmiş köy muhtarı tıpkı köylü tarafından secilen köy muhtarına benzer. Ve onun bütün işlerini görür.

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Köy muhtarlığına ve ihtiyar meclisi âzalığine secildikten sonra:

1. Yüz kızartacak fenalıktan dolayı cünha ile mahkûm olanlar,
2. Delilik, bunaklık ve sefihlik gibi bir hal sebebiyle hâkim tarafından üzerine vasi konulanlar;
3. Hükûmet ve vilâvet ve köyün ve imtiyazlı şirketlerin maaşlı bir memurluğuna girenler;
4. Kendi köyünün mültezimi ve mütaahhidi ve bunların ortağı veya kefil olanlar;
5. Mebusluğa Meclisi umumî ve idare meclisi ve nahive heveti âzalıklarından birine seçilenler muhtar ve ihtiyar meclisi âzalığında çıkarılırlar.

Beşinci fasıl

Muhtarın göreceği işler

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Köyün sınırı içinde köylüye ait işleri yapmak ve yaptırmak muhtarın onun başında bulunduğu ihtiyar meclisinin vazifesidir.

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — Muhtarın göreceği işler ikiye ayrılır.

1. Devlet işleri;
2. Köy işleri;

OTUZ ALTINCI MADDE — Muhtarın göreceği Devlet işleri şunlardır:

1. Hükûmet tarafından bildirilecek kanunları, nizamları köy içinde ilân etmek ve halka anlatmak ve kanunlar, nizamlar, talimatlar emirler ile kendisine verilecek işleri görmek;
2. Köyün sınırı içinde dirlik ve düzenliği kurmak (Âsavişi kurmak);
3. Salgın ve bulaşık hastalıkları pünü gününe Hükûmete haber vermek;
4. Hekim olmıyanların ve üfürükçülerin hastalara ilâç yapmasını menetmek ve Hükûmete haber vermek;
5. Köylünün çiçek ve bulaşık hastalıklar aşısı ile aşılanıp hastalıktan kurtulmasına çalışmak;

6. Köye gelip gidenlerin niçin gelip gitmekte olduklarını anlamak ve bunlar içinde şüpheli adamlar veyahut ecnebiler görülürse hemen yakın karakola haber vermek;

7. Her ay içinde köyde doğan, ölen, nikâhlanan ve boşananların defterini yapıp ertesi ayın onuncu gününden evvel nüfus memuruna vermek ve köyün nüfus defterini birlikte götürerek vukuatı yürütmek;

8. Vergi toplamak için gelen tahsildarlara yol göstermek, yardım etmek ve tahsildarların yolsuzluğunu görürse Hükûmete haber vermek;

9. Asker toplamak ve bakaya ve kacakları Hükûmete haber vermek;

10. Köy civarında eşkiya görürse Hükûmete haber vermek ve elinden gelirse tutturmak;

11. Köylünün ırzına ve canına ve malına el uzatan ve Hükûmet kanunlarını dinlemeyen kimseleri köy korucuları ve gönüllü korucularla yakalattırarak Hükûmete göndermek;

12. Köy sınırı içinde yangın ve selolursa köylülere toplayıp söndürmeğe ve çevirmeğe çalışmak. (Orman yangınlarında sınırdan dışarı olsa dahi yardıma mecburdurlar).

13. Mahkemelerden gönderilen celpname ve hertürlü tezkere ve hükiimleri lâzımgelenlere bildirerek istenilen işleri yapmak ve mahkeme mübaşirine ve jandarmaya vazifesinde kılavuzluk göstermek;

14. İhzar ve tevkif müzekkereleri (Bazı adamların kanun namına tutulmasını emreden mahkeme kâğıdı) gösterildikte aranılan kimseleri kâğıdı getirenlere tutturmak;

15. Zarar görenlerin şikâyeti ve bilipişitenlerin haber vermesi üzerine sorup araştırmak;

16. Bu kanunda ismi geçen dâvaları ihtivar meclisine söyleyip hükmünü almak;

OTUZ YEDİNCİ MADDE — Muhtarın göreceği köy işleri sunlardır:

1. 13 ncü maddede sayılan işleri ihtiyar meclisi ile görüşerek yapmak ve yaptırmak;

2. 14 ncü maddede sayılan işlerin yapılabilmesi için köylülere öğüt vermek;

3. İhtiyar meclisiyle görüştikten sonra köylüyü ise çağırarak;

4. İhtiyar meclisi kararıyla köy işlerine harcanacak parayı toplamak;

5. Köy işlerine harcanacak parayı topladıktan sonra harcamak için emir vermek;

6. Bir ay içinde nerelere ve ne kadar para harcanmış ise gelecek ay başında hesabatını ihtiyar meclisine vermek;

7. Köy işlerinde hem dâvacı, hem hasım olarak mahkemede bulunmak ve isterse mahkemeye diğer birini yerine (vekil) göndermektir;

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — Köy muhtarına köy işlerini gördükleri zamar karşı gelen ve kötü söyliyener Devlet memuruna karşı koyanlar gibi ceza görürler

OTUZ DOKUZUNCU MADDE — Muhtar yazılarını köy kâtibine yazdırır Köyde kâtib bulunmazsa bu işi köyün muallimine ve yoksa imamına yaptırır.

KIRKINCI MADDE — Köy muhtarının köylü faidesine olmayın kararların kaymakam bozabilir. Fakat onun yerine kaymakam kendiliğinden karar veremez Karar, yine köylü tarafından verilir.

KIRK BİRİNCİ MADDE — Kaymakam köy muhtarının köy işlerini yapmadığını görürse köy muhtarına bir ihtar gönderir. Bundan sonra da iş görmediğini anlarsa köy derneğini toplar, başka bir köy muhtarı seçtirir. Çıkarılan köy muhtarı gelecek seçmelerde yine seçilebilir.

İhtiyar meclisinin göreceği işler

KIRK İKİNCİ MADDE — İhtiyar meclisi en az haftada bir defa toplanıp konuşur. İhtiyar meclisini muhtar toplanmağa çağırır. İhtiyar meclisi köy muhtarının çağırmadığı ve meclisin toplanma günü olmadığı vakitlerde dahi köy muhtarına haber vererek kendi isteğiyle toplanabilir.

KIRK ÜÇÜNCÜ MADDE — İhtiyar meclisi köy işlerini en ziyade lâzım olan- dan başlayarak bir sıraya koyar ve biri yapılp bittikten sonra sırasıyla hepsini köylüye gördürmeğe çalışır. Evvel yapılması lâzımgelen sağlık, yol, mektep işlerinin geri bırakıldığı haber alınır veya şikâyet edilirse köyün bağlı olduğu kaymakam veya vali tarafından gösterilen yolda yapılır.

KIRK DÖRDÜNCÜ MADDE — İhtiyar meclisinin göreceği işler şunlardır:

1. İhtiyar meclisi köylüye ait işleri konuşur ve hangi işleri köylü tarafından kendileri çalışarak doğrudan doğruya ve hangi işlerin para ile veya ırgat ile görülebileceğine karar verir. «Köy işlerinden köy ahalisinin imeci ile çalışarak yapacakları işi, köylünün çift ve çubuğuyla uğraşmadıkları boş zamanlara bırakır».

2. İhtiyar meclisi mektep, cami, hamam gibi köylüye faideli olan işleri yapmak için istediği yeri değer parası ile satın alır. Mal sahibi razı olmazsa kaza idare meclisi işi gözden geçirir. Kaza idare meclisinin kararına söz yoktur.

3. Tarlası olmıyan veya yetişmiyen köylüye köyün sınırı içinden boz haliden bir parça ayırıp vermek ve tasarrufu malsandığına veya sair dairelere geçmiş olan araziyi köy namına satın alıp arazisi olmıyanlara vermek ve bedelini taksitle köy sandığına ödetmek mecburidir.

4. İhtiyar meclisi köylünün kaçar gün çalışacağını kestirir.

5. Köy işi için beher köylüye haline göre salınacak paranın ne olacağını keser.

KIRK BEŞİNCİ MADDE — Paranın harcanmasında hiç bir fenalık olmamasına ve faidesiz yere para verilmemesine köy muhtarı ve ihtiyar meclisi âzaları göz kulak olurlar ve paranın harcanmasında fenalık ve yolsuzluk olduğu Hükümet-ge anlaşılırsa kaza idare meclisinin hükmü ile Tahsili emval kanununa göre köy muhtarı ve ihtiyar meclisi âzasının malları satılarak köylünün parası ödenir.

KIRK ALTINCI MADDE — Mecburi işleri gördürmiyen ve toplanması isteğe bağlı olmıyan paraları toplamiyan, toplattırmiyan köy muhtarı ve ihtiyar meclisi âzaları hakkında (27) nci maddedeki ceza, idare meclisi kararıyla Hükümet tarafından tahsil ve köy sandığına teslim olunur.

İki ve daha ziyade köylere düşen işler

KIRK YEDİNCİ MADDE — İki ve daha ziyade köyler arasındaki işler için köylerin muhtar ve ihtiyar meclisleri kendi aralarında kararlaştıracakları bir köyde toplanarak konuşurlar ve ne türlü yapılacağını ve her köyün o işte ne türlü yardım edeceğini kararlaştırırlar ve ondan sonra Hükümete haber vererek alacakları izne göre işe başlarlar.

KIRK SEKİZİNCİ MADDE — İki veya daha ziyade köylere düşen işler için köylerin ihtiyar meclisleri kendi aralarında anlaşamazlarsa bunlarda bir tarafın dilemesi üzerine köyün bağlı olduğu Hükümet reisi işe karışır ve o köylerin ihtiyar meclislerini tophiyarak işi bitirir.

Altıncı fasıl

İhtiyar meclislerinin göreceği dâvalar

KIRK DOKUZUNCU MADDE — İhtiyar meclisi aşağıdaki dâvalara katî surette bakar ve kararları derhal yapılır, istinaf ve temyizi yoktur.

1. On liraya kadar ödünç para dâvaları;
2. On liraya kadar alım satım ve icar ve ücret ve saireden alacak dâvaları.

ELLİNCİ MADDE — Aşağıdaki dâvalarda köy ihtiyar meclisi iki tarafı uzlaştırmağa (sulh etmeğe) çalışırlar. Uzlaştıkları surette bir kâğıda yazıp altını uzlaşanlarla kendileri mühürler, mühürleri yoksa adlarını yazarlar veya parmak basarlar. Uzlaşmadıkları halde ihtiyar meclisi işi bitirmeği üzerine almak için iki tarafa sorar. (Tahkim) Razi olurlarsa ihtiyar meclisi kendi örf ve âdetlerine ve maslahata göre bir karar verirler ve bu kararlar da yine yukarıda söylendiği üzere yazılır ve mühürlenir veya imza edilir veyahut parmak basılır. Bu kararlar dahi katî olup istinaf ve temyizi yoktur.

ELLİ BİRİNCİ MADDE — 49 ve 50 nci maddelerde gösterilen ve elli liraya kadar olan dâvalarda (elli lira dahildir) evvelâ ihtiyar meclisine müracaat edilmedikçe hiç bir mahkemeye gidilemez.

ELLİ İKİNCİ MADDE — Elli liradan fazla dâvalarda aralarını bulmak üzere köylünün istekleriyle öne sürecekleri işlere iki tarafın rızasıyla ve hakem suretiyle bakarlar (Tahkim).

ELLİ ÜÇÜNCÜ MADDE — İhtiyar meclisleri köylünün iki tarafın uzlaşmasıyla bitirilebilen her türlü işlerini görürler (Sulh).

ELLİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Her kim başkasının çift alât ve edevatını ve hayvan ve davar ağıllarını ve bekçi kulübelerini kırar, bozar ve binek ve araba atı ve başka bir hayvanını ve her nevi davarını kasden öldürür veya boğazlar veya sakatlar veya başkasının emlak ve arazisinin hudut işareti olan hendekleri doldurur veya taşları ve toprak yığınlarını kaldırır veyahut yaş ve kuru ağaçtan veya sair şeyden yapılmış ve çevrilmiş olan ağıl, çit ve havluları bozar, yıkar, yakar veya su değirmeni ve su ile idare olunan tezgâh ve havuz ve sınaî göl sahipleri veya icarcıları su yollarını başka türlü yaptırarak veya kendi harkını ayıklamıyarak başkalarının tarla veya bağ veya bostanını suya bastırırsa veya henüz biçilmiş ve biçilmemiş olan mahsulâtını veya korusunu veya dikilmiş olan ağaç, sebze ve sairesini kırar, bozar telef ederse veya içine havvan salıverirse bundan dolayı zarar gören mahkemeye dâva etmez de yalnız zarar ve ziyanını ödetmek üzere ihtiyar meclisine dâva ederse ihtiyar meclisi 49, 50, 51, 52 nci maddelere göre dâvayı halleder. Bu suretle ihtiyar meclisinin neticelendirdiği işlerden dolayı hukuku umumiye dâvasının istimaından mahkeme memnudur.

ELLİ BEŞİNCİ MADDE — 54 ncü maddeye göre zarar gören bir adam mahkemeye veyahut ihtiyar meclisine dâva etmeyipte kendisini zararlandıran adamla hariçte uyuşur ve sulh olur da bunu senet veya şahitlerle kararlaştırılır ve ihtiyar meclisi huzurunda deftere geçirterek altını mühürler veya imzalar ve parmak ba-

sarlarsa bundan sonra mahkemeye veya ihtiyar meclisine dâva etmek hakkından vaz geçmiş sayılırlar.

ELLİ ALTINCI MADDE — 13 ncü maddede yazılan mecburi işleri yapmayan köylüden ihtiyar meclisinin kararıyla haline göre bir kuruştan yüz kuruşa kadar ceza alınır. Ceza parasını vermiyenler hakkında (66) ncı maddeye göre muamele yapılır. Cezaya mahkûm olan adam o işten yine kaçarsa evvelki ceza iki kat olarak alınır.

İhtiyar meclisince salınan parayı ödemiyenlerden iki katı (66) ncı maddeye göre tahsil olunur.

Yedinci fasıl

Dâvaların nasıl görüleceği

ELLİ YEDİNCİ MADDE — Dâvacı köy muhtarına giderek kimden dâvası varsa ve ne istiyorsa anlatır. Bunun üzerine köy muhtarı işe göre ihtiyar meclisini hemen veyahut bir hafta içinde toplar ve dâvacı ile kendisinden dâva olunanlar orada bulunur.

ELLİ SEKİZİNCİ MADDE — Kâtip veya muallim veya imam tarafından dâvacının ne istediği ve diğerinin ne dediği ve işin sonu neye vardığı tutulacak bir deftere yazılarak sonuna dâvacılar ve ihtiyar meclisi âzası adlarını yazarlar ve altına mühürlerler. Mühürleri yoksa yazı bilmiyenler parmak basarlar.

ELLİ DOKUZUNCU MADDE — Kendisinden dâva olunan kimse dâvacının istediğini kabul ve ikrar ederse ihtiyarmeclisi hükmünü verir. İnkâr ederse dâvacıdan senedi veya şahidi olup olmadığı sorulur. Senedi olduğu ve gösterdiği ve diğer taraf da bu senedi kabul eylediği takdirde bu senet üzerine hükmedilir. Senedi olmayıpta şahidi varsa (61) ncı maddeye göre ihtiyar meclisi şahitleri dinler. Şahitler dâvacının dâvasına göre söylerlerse yine hükmolunur. Dâvacının senet veya şahidi olmadığı veyahut şahidi olupta şahitlerin ifadeleri dâvaya muvafık çıkmadığı takdirde (61) ncı maddeye göre yemin verilir.

ALTMİŞİNCİ MADDE — İki taraf sulh olurlarsa veya iki taraf ihtiyar meclisinin hükmüne razı olurlarsa (tahkim) ne üzerine uzlaştıkları veya ne üzerine karar verildiği (58) ncı maddeye göre deftere yazılarak uzlaşanlar veya ihtiyar meclisinin kararına razı olanlarla ihtiyar meclisi altına adlarını yazarlar veya parmaklarını basarlar.

ALTMİŞ BİRİNCİ MADDE — İhtiyar meclisince şahit şu yolda dinlenir. İki taraftan biri veya ihtiyar meclisi isterse şahide kitaba el bastırarak yemin verilir. Meclis şahitlerin namuslu, özü, sözü doğru adamlar olduğuna ve dâvada hakkın o tarafta bulunduğuna kalbiyle inanırsa ona göre hükmü verir.

ALTMİŞ İKİNCİ MADDE — Kendisinden dâva olunan kimse köyde hazır bulunduğu halde ihtiyar meclisinin çağırması üzerine gelmeye mecburdur. Özüründen dolayı gelemediği takdirde muhakeme bir defa için münasip bir güne bırakılır. O gün de gelmezse dâvacının senet ve şahidi olmayıpta ant içirmek isterse ant içip içmeyeceği sorulmak üzere tekrar çağırılır. Yine gelmezse dâvacının istemesi üzerine muhakeme edilerek hüküm verilir.

Bu hüküm aleyhinde çağırıldığı halde gelmiyen kimsenin itiraz hakkı yoktur. Hakkında dâva olunan kimsenin kendisinin çağırılmadığına dair olan itirazı dinlenir ve itirazı kabul edilirse dâva yeniden görülür.

Kendisinden dâva olunan kimse köyde yoksa dâva onun gelmesine kadar bırakılır. Bırakılmasına razı olmıyan dâvacı mahkemeye gitmekte serbesttir.

ALTMİŞ ÜÇÜNCÜ MADDE — Dâva ayrı ayrı iki köy arasında olursa dâvacı kendisinden dâva ettiği şahsın bulunduğu köy ihtiyar meclisine veya mahkemeye gider.

ALTMİŞ DÖRDÜNCÜ MADDE — Dâva, köy ihtiyar meclisi âzaları arasında olur veyahut kendisinden dâva olunan veya dâva eden şahıs köy ihtiyar meclisi âzasından bulunursa ihtiyar meclisinin geri kalan âzaları adedi kanunen lâzım olan kadar değilse yedek âzadan o kadar alınır.

ALTMİŞ BEŞİNCİ MADDE — İşbu maddelerdeki hükümler bir köyün veya bir kaç köyün ahalisi arasındaki dâvalar ve ihtilâflar içindir. şehirlilerin köylerden ve köylülerin şehirlilerden olan dâvaları eskisi gibi mahkemede görülür.

ALTMİŞ ALTINCI MADDE — Köyce salınan parayı ve ihtiyar meclisince hükmedilen paraları vermeyenlere yirmi bir gün zarfında borcunu vermesi için köy muhtarı tarafından haber gönderilir. Yirmi bir günün sonunda borçlu yine borcunu vermezse ihtiyar meclisinin mazbatasını Hükümete gönderilir. Vali veya kaymakam veya nahiye müdürü aşağıdaki usule göre parayı tahsil ve köy sandığına veya ihtiyar meclisi vasıtasıyla alacaklılara teslim eder. Şöyle ki:

1. Borçlu veya cezalıya lâzım olandan gayri ev eşyası satılmak suretiyle alınır. Fazla eşyası bulunamazsa veyahut alınan eşya borcu ödeyemezse bir yerden diğer bir yere götürülebilen diğer malları, bu da yoksa tarla, bağ ve bahçe gibi bir yerden diğer bir yere götürülemiyen malları sattırılır. Çift ve çubuğu ve çift hayvanatı satılamaz.

2. Ev eşyasıyla bir yerden diğer bir yere naklolunabilen her nevi eşya haczi gününden başlayarak üç gün içinde ihtiyar meclisinin gözü önünde ve kasabada belediye vasıtasıyla sattırılır. Yetecek kadar köy sandığına veya alacaklıya ve üst tarafı mal sahibine verilir. Üç gün içinde borcunu verenlerin malı geri verilir.

3. Oturduğu ev ile geçimi için lâzım olan tarla, bağ, bahçenin ve dört senelik mahsulü veya kirası borca yetişen ve bir yerden diğer yere götürülemiyen malların satılması yasaktır.

4. Haczolunan ve bir yerden diğer yere götürülemiyen mallar yirmi gün müddetle müzayedeye çıkarılır. Bu müddet bittikte sürülen peyler kâfi görülürse on gün müddetle askıya alınır ve on gün bitince her kaç kuruşa çıkmış ise Hükümetçe talibine ihale olunur.

5. Satılan şeylere köy ihtiyar meclisi âzaları doğrudan doğruya kendileri veya başkaları vasıtasıyla pey süremezler ve satın alamazlar.

ALTMİŞ YEDİNCİ MADDE — Köy ihtiyar meclislerince görülecek dâvalardan ve verilecek örneklerden ve kayıtlardan pul, harç ve saire namiyle hiç bir para alınmaz.

Sekizinci fasıl

Köy korucuları ve göreceği işler

ALTMİŞ SEKİZİNCİ MADDE — Köy sınırı içinde herkesin ırzını, canını ve malını korumak için köy korucuları bulundurulur.

ALTMİŞ DOKUZUNCU MADDE — Her köyde en aşağı bir korucu bulunur. Nüfusu binden yukarı köylerde her beş yüz kişiye bir korucu daha tutulur.

YETMİŞİNCİ MADDE — Korucular ihtiyar meclisi tarafından tutulur ve köy muhtarının vereceği haber üzerine kaymakamın buyurultusuyla işe başlar.

YETMİŞ BİRİNCİ MADDE — Korucuların yirmi iki yaşından küçük, elli yaşından büyük olmaması ve cinayetle veyahut yüz kızartacak cünha ile cezalandırılmamış ve namuslu tanınmış bulunması ve herkesle kavga çıkarmak, sarhoşluk gibi huysuzlukları olmaması şarttır.

YETMİŞ İKİNCİ MADDE — Korucular köy muhtarının emri altındadır. Resmî işlerde onun her emrini tutmağa mecburdur.

YETMİŞ ÜÇÜNCÜ MADDE — Korucular silâhlıdırlar. kendilerine karşı gelenler jandarmaya karşı gelmiş gibi ceza görürler.

YETMİŞ DÖRDÜNCÜ MADDE — Köy muhtarı ve ihtiyar meclisi mahsul zamanlarında çapulcular ve eşkiya türemiş ise yağmadan köy halkını korumak için köylünün eli silâh tutanlarından lüzumu kadarını gönüllü koruyucu ayırarak bunların isimlerini bir kâğıda yazıp kaymakama götürür. Kaymakamın müsaadesi olursa bu gönüllü korucular asıl korucularla beraber yağmacılara ve eşkiyaya karşı köy ve köylüyü korurlar.

YETMİŞ BEŞİNCİ MADDE — Koruculara verilecek silâhlar ve cephaneler Hükûmet tarafından ihtiyar meclisine mazbata mukabilinde demirbaş olarak verilir.

YETMİ ALTINCI MADDE — Korucular kendilerine verilen resmî silâh ve cephaneleri ancak kendileri kullanırlar. Başkalarına emanet veremezler.

YETMİŞ YEDİNCİ MADDE — Korucular aşağıki hallerde silâh kullanabilirler :

1. Vazifesini yaparken kendisine saldıran ve hayatını tehlikeye koyan kimselelere karşı hayatını korumak için mecburolursa;
2. Vazifesini yaparken ahaliden bir kimsenin can veya ırz tehlikesi altında kaldığını görür ve onu kurtarmak için başka bir çare bulamazda bunalırsa;
3. Cürmü meşhudda (yani yapılırken veyahut yapıldıktan sonra henüz izi meydana iken, bir cinayetin failini yahut maznun bir şahsı yakalamak istediği halde o kimse silâhla karşı korsa);
4. Tutulan bir canı kaçır ve (dur) emrini dinlemez ve onu tekrar yakalamak için silâh kullanmaktan başka çare bulunmazsa;
5. Eşkiya takibi sırasında yatak olan yerlerden şüpheli bir adam çıkar ve korucunun (dur) emrine itaat etmeyip kaçarsa;

Yukarıda sayılan ahvalden maada korucu silâhını kullandığından dolayı ceza görür. Korucu silâh kullanmağa mecbur olduğu zaman bile mümkün merteye öldürmeksizin yaralı olarak tutmağa dikkat eder.

YETMİŞ SEKİZİNCİ MADDE — Korucuların kıyafetleri ile silâhlarının şekil ve cinsi aşağıda yazıldığı gibi olur :

1. Korucuların elbisesi boz renkli salta, kilot biçiminde boz renkli potur ve çizme veya meşin tozluktur. Dahiliye vekâletince gösterilecek nümunesi gibi diktirilir. Parası köy gelirinden senede bir defa verilir. İki senede bir de gocuk veya kepenek verilir.

2. Korucular ellerine verilen koruculuk eüzdamını daima üzerinde bulundurur ve korucusu olduğu köyün adı kalın yazı ve vilâyet ve kaza adları ince yazı ile yazılır.

miş olmak üzere gösterilen örneğe göre piringtten bir levhayı göğüslerinin sol tarafına asmağa mecburdur.

3. Korucuların taşıyacakları silâhların cinsi harp silâhlarındandır.

YETMİŞ DOKZUNCU MADDE — Ölen veya koruculuğu bırakan veyahut çıkarılan korucuların silâh, fişenk, tezkere ve levhaları ve gocuk veya kepenegi, yerlerine geleceklere verilmek üzere köy muhtarı tarafından alınıp saklanılır.

SEKSENİNCİ MADDE — Vazifesinde kayıtsızlığı veya tenbelliği görülen ve aşağıda sayılan yasak işleri yapan korucular, ihtiyar meclisi tarafından ilk defasında tekdir ikincisinde tevbih olunur ve her iki cezada tezkerelerine işaret edilir. Üçüncü defasında işten çıkarılır.

SEKSEN BİRİNCİ MADDE — Koruculara yasak olan işler şunlardır :

1. Koruculuktan başka iş yapmak meselâ dükkân, kahvehane, han açıp işletmek veya bunlara ortaklık etmek;
2. Köylüden her hangi birinin veya kendi hizmetinde bulunmak için izinsiz vazifesini terketmek;
3. Koruduğu bağ ve bahçe ve ekinlerden füzuli faydalanmak;
4. Kendi hayvanlarını otlatmak ve köye çobanlık etmek;
5. Levha, elbise ve silâh ve cüzdanını üzerinde taşımamak veya değiştirmek.

SEKSEN İKİNCİ MADDE — Silâhını ve cephanesini kayıtsızlığı yüzünden kaybeden veya isteğiyle âharın eline geçmesine sebep olan korucu hemen çıkarılarak hakkında ayrıca ceza yapılmak üzere Hükûmete haber verilir ve silâh ve cephane parası ödettirilir.

Dokuzuncu fasıl

Köy imamları

SEKSEN ÜÇÜNCÜ MADDE — Köy imamları köy derneğinin intihabı ve müftünün buyurultusuyla tâyin olunurlar. Bu kanunun neşri tarihinde mevcut olan imamlar yeniden buyurultu almağa mecburdurlar.

SEKSEN DÖRDÜNCÜ MADDE — İmam olacaklar, yirmi dördüncü maddeye göre (İkinci fıkrasından başka) lâzımgelen sıfatları haiz olmakla beraber ilmühal, âmalı erbaa ve kâfi derecede Türkiye coğrafyası ve Türk ve İslâm tarihini ve sağlık işlerini bilmek ve okunaklı yazı yazmak lâzımdır.

SEKSEN BEŞİNCİ MADDE — Köy imamlarına köyce şimdiye kadar ne veriliyorsa yine o verilecektir. Ancak verilen şeyler, ihtiyar meclisi vasıtasıyla toplanır ve verilir.

SEKSEN ALTINCI MADDE — Bir köyde birden fazla imam bulunursa ihtiyar meclisinde âza olarak bulunacak imamı kaymakam seçer.

Onuncu fasıl

Müteferrik maddeler

SEKSEN YEDİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti tâbiyetinde bulunmayan gerek şahıslar, gerek şahıs hükmünde olan cemiyet ve şirketlerin (Eşhası hususiye ve hükmiye) köylerde arazi ve emlak almaları memnudur.

SEKSEN SEKİZİNCİ MADDE — Ecnebi tebaası köylerde ikamet etmek için

Dahiliye vekâletinden resmî tezkere alacaklardır. Bu tezkerelerin verilip verilmemesi ve ikamet müddetlerinin azaltılıp çoğaltılması Dahiliye vekâletine aittir.

SEKSEN DOKUZUNCU MADDE — İşbu köy kanunu kadın ve erkek nüfusu yüz elliden yukarı olan köyler içindir Nüfusu yüz elliden aşağı olan köyler bu kanuna göre köv ahalisinden seçim hakkı olanların yarısından çoğunun istemesiyle etrafındaki bir saat ve andan aşağı olan köylerden birine bağlanırlar veyahut vali veya kaymakam bu kanunun hangi maddeleri yapılacağını ayrıca emreder. Bu köylük köyler hic bir köve bağlanmaz ve vali veya kaymakam da hiç bir emir vermezse eski göreneklerine göre işlerini yaparlar.

DOKSANINCI MADDE — Yüz elli nüfustan aşağı bir kaç köy bir arada bulunursa her köydeki seçim hakkı olanların yarısından çoğunu istegiyle birleşerek bu kanuna göre bir köy olurlar.

DOKSAN BİRİNCİ MADDE — İşbu kanunun bir tanesini köy odasında diğer bir tanesini de köyün cami veyahut mektebinde bulundurmayan köy muhtarı kaymakamın emriyle köy sandığına beş lira ceza parası verir.

DOKSAN İKİNCİ MADDE — İşbu kanundaki cezayı nakdiler köy sandığına varidatıdır.

DOKSAN ÜÇÜNCÜ MADDE — Köy mühürleri bu kanuna merbut nümuneye vechile bir çeşitte vilâyetlerce yaptırılıp gönderilir. Köy mühürü bir kutu içinde bulundurulur ve üzeri ihtiyar meclisinin en az iki âzası tarafından mühürlenir ve ihtiyar meclisi önünde açılır.

DOKSAN DÖRDÜNCÜ MADDE — İşbu köy kanunu köy mekteplerinde çocuklara belletilir.

DOKSAN BEŞİNCİ MADDE — İşbu kanuna muhalif ve köylere ait bütün kanunlar, nizamlar ve maddeler kaldırılmıştır.

DOKSAN ALTINCI MADDE — İşbu kanunun hükümleri neşir ve ilân tarihinden başlar.

DOKSAN YEDİNCİ MADDE — İşbu kanunun hükümlerini yaptıрмаğa Dahiliye ve Adliye vekilleri memurdurlar.

12 şaban 1342 ve 18 mart 1340

<i>Meclis Heyeti Umumiyesinde kabulü</i>	:	<i>On beşinci içtimanın ikinci celsesinde</i>
<i>Cumhuriyet Riyasetine tebliği</i>	:	<i>20 . III . 1340 tarih ve 1/399 No. lu tezkere ile</i>
<i>Berayi neşir ve ilân kanununun Başvekâletce tebliği edildiğini mus'ir Cumhuriyet Riyasetinden mevru</i>	:	<i>26 . III . 1340 ve 6/339</i>
<i>tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	<i>Cilt Sayfa</i>
<i>Müzakerati ihtiva eden zabıt ceridelerinin cilt ve sayfa numaraları</i>	:	<i>4 313</i>
	:	<i>5 5258-759</i>
	:	<i>6 336:381,417:455,536:548</i>
	:	<i>7 86:111,343:367,614:633</i>

684-685
210:247,278:288
384-393